

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 21 października 2010 r.

**w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego
na użytek własny**

(Dz. U. z dnia 4 listopada 2010 r.)

Na podstawie art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wymagania weterynaryjne przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny, zwanego dalej "mięsem", w tym:

- 1) wymagania dotyczące zdrowia zwierząt, z których pozyskuje się mięso;
- 2) wymagania, jakie powinny być spełnione przy uboju na terenie gospodarstwa;
- 3) wymagania dotyczące badania poubojowego mięsa, w tym mięsa pozyskanego w wyniku odstrzału zwierząt łownych;
- 4) sposób znakowania mięsa.

§ 2. 1. Ubojowi na terenie gospodarstwa w celu produkcji mięsa poddaje się zwierzęta:

- 1) zdrowe;
- 2) które nie pochodzą z gospodarstwa lub obszaru podlegającego ograniczeniom, nakazom lub zakazom, mającym zastosowanie do danych zwierząt, wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 60, poz. 372 i Nr 78, poz. 513), ze względu na chorobę zakaźną zwierząt wymienioną w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego;
- 3) po upływie okresu karencji określonego dla użytego produktu leczniczego weterynaryjnego lub produktu leczniczego, jeżeli przed poddaniem ubojowi zwierzęta były leczone tymi produktami.

2. Nie przeprowadza się uboju zwierząt, w celu pozyskania mięsa, z gatunku wrażliwego na zakażenie jedną z chorób zakaźnych zwierząt wymienionych w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego, w gospodarstwie innym niż gospodarstwo pochodzenia zwierzęcia, jeżeli znajdują się tam zwierzęta podejrzane o zakażenie tą chorobą lub podejrzane o tę chorobę, chore lub zakażone.

§ 3. Przy uboju zwierząt na terenie gospodarstwa powinny być spełnione wymagania określone w przepisach o ochronie zwierząt i w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, a także w przepisach o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

§ 4. 1. Co najmniej na 24 godziny przed dokonaniem uboju zwierząt, z wyłączeniem drobiu lub zajęczaków, w celu produkcji mięsa, jeżeli ubój ma być dokonany:

- 1) na terenie gospodarstwa, w którym zwierzęta były utrzymywane - posiadacz zwierząt,
- 2) w gospodarstwie innym niż gospodarstwo, w którym zwierzęta były utrzymywane - podmiot

prowadzący to gospodarstwo
- informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia uboju o zamiarze przeprowadzenia uboju.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1:

1) zawiera:

- a) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres posiadacza zwierząt poddawanych ubojowi,
- b) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres podmiotu prowadzącego gospodarstwo - w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2,
- c) gatunek i liczbę zwierząt poddawanych ubojowi,
- d) numer identyfikacyjny zwierzęcia lub zwierząt poddawanych ubojowi, jeżeli z przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt wynika obowiązek oznakowania zwierzęcia,
- e) miejsce i termin uboju,
- f) imię i nazwisko oraz adres osoby uprawnionej do przeprowadzenia uboju,
- g) inne dane mające na celu ułatwienie kontaktu z informującym, w szczególności numer telefonu informującego;

2) może zawierać zgłoszenie mięsa do badania poubojowego, o którym mowa w § 8.

3. W przypadku uboju cieląt do szóstego miesiąca życia, owiec lub kóz, informacja, o której mowa w ust. 1, przekazywana jest w formie pisemnego powiadomienia, zawierającego dodatkowo oświadczenie o zagospodarowaniu na własny koszt materiału szczególnego ryzyka zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającym zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych pasażowalnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289, z późn. zm.) i rozporządzeniem (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 273 z 10.10.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 37, str. 92, z późn. zm.), zwanym dalej "rozporządzeniem nr 1774/2002".

4. Wzór powiadomienia o zamiarze przeprowadzenia uboju cieląt do szóstego miesiąca życia, owiec lub kóz w celu produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Podmiot prowadzący gospodarstwo, w którym dokonywany jest ubój zwierząt pochodzących z innych gospodarstw w celu produkcji mięsa, zapewnia, że:

- 1) zwierzęta są ubijane niezwłocznie po przybyciu do gospodarstwa;
- 2) ubój zwierząt odbywa się w warunkach zapobiegających zanieczyszczeniu mięsa.

2. Podmiot prowadzący gospodarstwo, w którym dokonywany jest ubój zwierząt określony w ust. 1, prowadzi ewidencję przeprowadzonych w gospodarstwie ubojów oraz przechowuje ją przez okres trzech lat od daty dokonania uboju danego zwierzęcia.

3. Ewidencja, o której mowa w ust. 2, składa się z kolejno ponumerowanych stron zawierających:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres posiadacza zwierząt poddanych ubojowi;
- 2) adres gospodarstwa, z którego pochodziły zwierzęta, jeżeli jest inny niż adres posiadacza zwierzęcia;
- 3) liczbę zwierząt poddanych ubojowi;
- 4) numer identyfikacyjny zwierząt poddanych ubojowi, jeżeli z przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt wynika obowiązek oznakowania zwierzęcia;
- 5) datę uboju;
- 6) imię i nazwisko, adres oraz podpis osoby uprawnionej do przeprowadzenia uboju;
- 7) podpis posiadacza zwierzęcia.

§ 6. 1. W gospodarstwie, w którym dokonywany jest ubój zwierząt pochodzących z innych

gospodarstw w celu produkcji mięsa, powinno być wyznaczone miejsce lub pomieszczenie przeznaczone do:

- 1) ogłuszania, wykrwawiania i wytrzewiania zwierząt;
- 2) przechowywania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, o których mowa w rozporządzeniu nr 1774/2002, w tym materiału szczególnego ryzyka, odpowiednio zabezpieczone przed dostępem osób postronnych oraz zwierząt.

2. Miejsce lub pomieszczenie, w których odbywa się wytrzewianie tusz, powinny:

- 1) być utrzymywane w czystości i zachowane w dobrym stanie;
- 2) zapewniać odpowiednią przestrzeń roboczą pozwalającą na przeprowadzanie wszelkich działań w sposób zapobiegający zanieczyszczeniu mięsa;
- 3) mieć dostęp do bieżącej wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3. Produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego, w tym materiał szczególnego ryzyka, o których mowa w ust. 1, przechowuje się:

- 1) w sposób gwarantujący, że jego jakość mikrobiologiczna nie ulegnie pogorszeniu;
- 2) w pojemnikach oznaczonych w sposób trwały, które każdorazowo po opróżnieniu poddaje się myciu, czyszczeniu i odkażaniu.

4. Jeżeli w gospodarstwie, w którym dokonywany jest ubój zwierząt pochodzących z innych gospodarstw w celu produkcji mięsa, utrzymywane są zwierzęta gospodarskie, to miejsce lub pomieszczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno być odizolowane od pomieszczeń, w których utrzymywane są zwierzęta.

§ 7. 1. Mięso świń i nutrii poddanych ubojowi oraz mięso dzików odstrzelonych, w celu produkcji mięsa, poddaje się badaniu na obecność włośni jedną z metod określoną w załączniku I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 2075/2005 z dnia 5 grudnia 2005 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące urzędowych kontroli w odniesieniu do włośni (*Trichinella*) w mięsie (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 60, z późn. zm.) na koszt:

- 1) posiadacza tego mięsa lub
- 2) podmiotu prowadzącego gospodarstwo, w którym dokonano uboju - w przypadku uboju zwierząt, o którym mowa w § 5 ust. 1.

2. W przypadku gdy tusza podlega badaniu, o którym mowa w § 8, próbki do badania mięsa na obecność włośni pobiera i bada urzędowy lekarz weterynarii, o którym mowa w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744), zwany dalej "urzędowym lekarzem weterynarii".

3. W przypadku gdy tusza nie podlega badaniu, o którym mowa w § 8, próbki do badania mięsa na obecność włośni pobiera i dostarcza do urzędowego lekarza weterynarii:

- 1) posiadacz mięsa - w przypadku dzików oraz uboju zwierząt na terenie gospodarstwa, w którym zwierzęta były utrzymywane;
- 2) podmiot prowadzący gospodarstwo, w którym dokonywany jest ubój - w przypadku uboju zwierząt, o którym mowa w § 5 ust. 1.

4. Sposób pobierania próbek do badania mięsa na obecność włośni oraz zasady dostarczania próbek do urzędowego lekarza weterynarii określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

5. Powiatowy lekarz weterynarii podaje do publicznej wiadomości, w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie, nazwiska urzędowych lekarzy weterynarii wyznaczonych do badania, o którym mowa w ust. 1 i § 8, ich siedziby oraz obszar działania.

6. Mięso zbadane na obecność włośni metodą badania trichinoskopowego, określoną w rozdziale III załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 2075/2005 z dnia 5 grudnia 2005 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące urzędowych kontroli w odniesieniu do włośni (*Trichinella*) w mięsie:

- 1) przed spożyciem powinno zostać poddane obróbce cieplnej zapewniającej podgrzanie mięsa do temperatury wewnętrznej wynoszącej co najmniej 71 °C;
- 2) nie powinno być wykorzystywane do przygotowania potraw na grillu lub w kuchence mikrofalowej.

§ 8. Mięso zwierząt poddanych ubojowi oraz mięso zwierząt łownych odstrzelonych, w celu produkcji mięsa, poddaje się badaniu poubojowemu przeprowadzanemu przez urzędowego lekarza weterynarii, w sposób właściwy dla danego gatunku zwierząt, określony w sekcji IV załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75), na wniosek i na koszt:

- 1) posiadacza tego mięsa lub
- 2) podmiotu prowadzącego gospodarstwo, w którym dokonano uboju - w przypadku uboju zwierząt, o którym mowa w § 5 ust. 1.

§ 9. 1. Jeżeli w wyniku przeprowadzonego badania poubojowego, o którym mowa w § 8, oraz badania na obecność włośni, o którym mowa w § 7 ust. 2, w przypadku badania mięsa świń, nutrii i dzików, stwierdzono, że badane mięso zwierząt jest zdadne do spożycia przez ludzi, urzędowy lekarz weterynarii wystawia zaświadczenie o przeprowadzeniu badania poubojowego mięsa, które zawiera:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres posiadacza mięsa;
- 2) miejsce i termin uboju albo odstrzału;
- 3) datę przeprowadzenia badania;
- 4) gatunek zwierzęcia, z którego pozyskano mięso, oraz numer identyfikacyjny tego zwierzęcia, jeżeli z przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt wynika obowiązek oznakowania zwierzęcia;
- 5) wynik badania;
- 6) w przypadku badania mięsa świń, nutrii i dzików, informację o ograniczeniach w sposobie wykorzystania mięsa - jeżeli badanie na obecność włośni przeprowadzono przy zastosowaniu metody badania trichinoskopowego, o której mowa w § 7 ust. 6.

2. Jeżeli w wyniku badania na obecność włośni próbek mięsa świń, nutrii i dzików, pobranych i dostarczonych zgodnie z § 7 ust. 3:

- 1) nie stwierdzono włośni - urzędowy lekarz weterynarii wystawia zaświadczenie o przeprowadzeniu badania próbek mięsa, które zawiera:
 - a) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres posiadacza mięsa,
 - b) miejsce i termin uboju albo odstrzału,
 - c) datę przeprowadzenia badania,
 - d) gatunek zwierzęcia, z którego pochodziła badana próbka, i numer identyfikacyjny tego zwierzęcia, jeżeli z przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt wynika obowiązek oznakowania zwierzęcia,
 - e) wynik badania,
 - f) informację o ograniczeniach w sposobie wykorzystania mięsa - jeżeli badanie próbek na obecność włośni przeprowadzono przy zastosowaniu metody badania trichinoskopowego, o której mowa w § 7 ust. 6;

- 2) stwierdzono włośnię - powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję administracyjną w sprawie uznania mięsa za niezdatne do spożycia przez ludzi, określając w niej sposób postępowania z tym mięsem.

3. Przed wydaniem decyzji, o której mowa w ust. 2 pkt 2, urzędowy lekarz weterynarii z urzędu pobiera próbki mięsa i przeprowadza badanie, o którym mowa w § 7 ust. 1 i § 8, na koszt posiadacza mięsa.

§ 10. 1. Urzędowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia, po pobraniu próbek mięsa i przeprowadzeniu badania, o którym mowa w § 7 ust. 1, lub badania, o którym mowa w § 8, że mięso jest niezdatne do spożycia przez ludzi, znakuje tuszę znakiem weterynaryjnym w kształcie trójkąta równobocznego o długości boku 5 cm zawierającym:

- 1) w górnej części - litery "PL";

2) w dolnej części - litery "IW".

2. Znak weterynaryjny umieszcza się na:

- 1) zewnętrznej powierzchni tuszy przez opieczutowanie jej znakiem przy użyciu tuszu lub przez znakowanie na gorąco lub
- 2) zawieszce przymocowanej do tuszy.

§ 11. Urzędowy lekarz weterynarii, niebędący pracownikiem Inspekcji Weterynaryjnej, przeprowadzający badanie mięsa, przekazuje powiatowemu lekarzowi weterynarii:

1) informację o zaświadczeniach, o których mowa w § 9 ust. 1 lub ust. 2 pkt 1,

2) decyzje administracyjne o uznaniu mięsa za niezdatne do spożycia przez ludzi

- które zostały wydane w danym kwartale, w terminie do 15. dnia pierwszego miesiąca kwartału następującego po kwartale, którego dotyczy informacja lub w którym zostały wydane te decyzje.

§ 12. Mięso świń i nutrii poddanych ubojowi oraz mięso dzików odstrzelonych nie może zostać spożyte ani przetworzone przed uzyskaniem zaświadczenia, o którym mowa w § 9 ust. 1 lub ust. 2 pkt 1.

§ 13. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. Nr 132, poz. 919).

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 171, poz. 1225, z 2007 r. Nr 64, poz. 429, z 2008 r. Nr 145, poz. 916 i Nr 214, poz. 1346 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278 i Nr 81, poz. 528.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WZÓR

Powiadomienie o zamiarze przeprowadzenia uboju cieląt do szóstego miesiąca życia, owiec lub kóz w celu produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny

I. Informacja o zamiarze przeprowadzenia uboju

Imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres posiadacza zwierzęcia:

.....
Imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres podmiotu prowadzącego gospodarstwo:¹⁾

.....
Gatunek zwierząt poddawanych ubojowi:

.....
Liczba zwierząt poddawanych ubojowi:

.....
Numer identyfikacyjny zwierzęcia lub zwierząt poddawanych ubojowi:²⁾

.....
Miejsce uboju:

.....
Termin uboju:

.....
Imię i nazwisko oraz adres osoby uprawnionej do przeprowadzenia uboju:

.....
Inne dane, w tym numer telefonu, przekazującego powiadomienie:

.....

II. Oświadczenie o zagospodarowaniu materiału szczególnego ryzyka

Oświadczam, że pokryję koszty zagospodarowania materiału szczególnego ryzyka dokonanego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającym zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych pasażowalnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289, z późn. zm.) i rozporządzeniem (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 273 z 10.10.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 37, str. 92, z późn. zm.).

III. Informacja o zgłoszeniu mięsa do badania poubojowego

Zgłaszam do badania poubojowego mięso pozyskane / nie zgłaszam do badania poubojowego mięsa pozyskanego³⁾ ze zwierząt poddanych ubojowi w celu produkcji mięsa na użytek własny.

.....
(data i podpis)

¹⁾ Dotyczy uboju zwierząt w gospodarstwie innym niż gospodarstwo, w którym zwierzęta były utrzymywane.

²⁾ Dotyczy cieląt do szóstego miesiąca życia, owiec i kóz, jeżeli z przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt wynika obowiązek oznakowania zwierzęcia.

³⁾ Niepotrzebne skreślić.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

SPOSÓB POBIERANIA PRÓBEK DO BADANIA MIĘSA NA OBECNOŚĆ WŁOŚNI ORAZ ZASADY DOSTARCZANIA PRÓBEK DO URZĘDOWEGO LEKARZA WETERYNARII

I. Sposób pobierania próbek mięsa

1. U świń domowych:
 - 1) pobiera się kilka próbek mięsa, każda wielkości orzecha laskowego, z mięśni obu filarów przepony w przejściu do części ścięgnistej;
 - 2) łączna masa pobranych próbek nie powinna być mniejsza niż 50 g.
2. U dzików:
 - 1) pobiera się sześć próbek mięsa, każda wielkości orzecha laskowego, po jednej próbce z:
 - a) mięśni każdego filaru przepony w przejściu do części ścięgnistej,
 - b) mięśni żuchwowych,
 - c) mięśni przedramienia,
 - d) mięśni międzyżebrowych,
 - e) mięśni języka;
 - 2) jeżeli nie można pobrać próbek z niektórych mięśni określonych w pkt 1, wówczas pobiera się cztery próbki mięsa z mięśni, które są dostępne;
 - 3) łączna masa pobranych próbek nie powinna być mniejsza niż 50 g.
3. U nutrii:
 - 1) pobiera się dwie próbki mięsa, każda wielkości orzecha laskowego, z mięśni obu filarów przepony w przejściu do części ścięgnistej albo
 - 2) pobiera się jedną próbkę mięsa wielkości dwóch orzechów laskowych z mięśnia jednego filaru przepony - w przypadku gdy drugi filar przepony jest niedostępny, albo
 - 3) pobiera się dwie próbki mięsa każda wielkości orzecha laskowego z części żebrowej lub mostkowej przepony - w przypadku braku mięśni obu filarów przepony, albo
 - 4) pobiera się dwie próbki mięsa, każda wielkości orzecha laskowego, z:
 - a) mięśni języka,
 - b) mięśni żuchwowych lub międzyżebrowych - w przypadku braku mięśni przepony.

II. Zasady dostarczania próbek do urzędowego lekarza weterynarii

1. Probki powinny być dostarczone do urzędowego lekarza weterynarii:
 - 1) niezwłocznie po dokonaniu uboju, nie później niż 24 godziny od terminu uboju zwierzęcia, z którego tuszy próbki zostały pobrane;
 - 2) niezwłocznie po dokonaniu odstrzału, nie później niż 48 godzin od dokonania odstrzału.
2. Probki powinny być przechowywane i transportowane w warunkach zapobiegających rozkładowi gnilnemu mięsa, przy czym próbki nie mogą być mrożone.
3. Dostarczający próbki powinien poinformować urzędowego lekarza weterynarii o:
 - 1) wieku zwierzęcia;
 - 2) miejscu pochodzenia zwierzęcia;
 - 3) części zwierzęcia, z której zostały pobrane próbki do badania.